

11 Školní vzdělávací program školní družiny

Úvod:

Školní družina svými prostředky na základě požadavků pedagogiky volného času svým programem navazuje na koncepci ZŠ a vědomosti i dovednosti žáků dále rozvíjí, prohlubuje a upevňuje. Témata, která jsou v tomto dokumentu zpracována, nejsou uzavřena a v průběhu budou upravována a doplňována. ŠVP ŠD je zpracován v návaznosti na RVP pro základní vzdělávání.

Vzdělávací program vychází z konkrétních podmínek naší ŠD.

Charakteristika zařízení:

- Jsme sídlištní škola, do které chodí děti poznamenané nezájmem rodičů o jejich potřeby, možnosti, jak trávit volný čas.
- Děti vyrůstají v rodinách sociálně slabých, mnoho rodičů je nezaměstnaných.

- V oddělení ŠD často dochází k odhlašování a přihlašování žáků, protože značná část rodičů nepovažuje ŠD za důležitou a upřednostňuje sídlištní volnost před organizovaným volným časem. Dalším důvodem je finanční stránka.
- Vlivem těchto okolností vzniká již u žáků 1. stupně problém záškoláctví, poruch chování, odmítání autorit, vztahu k návykovým látkám, ke kouření.

Konkrétní cíle vzdělávání:

- Vytvořit pro děti zázemí plné bezpečí, důvěry, pohody a kamarádství. Tvořit základy k tomu, aby děti věděly, jak trávit volný čas.
- Rozvíjet sociální kompetence, důležité nejen pro učení, ale i pro další rozvoj žáků. Zdravé sebevědomí, sebejistotu, schopnost být sám sebou, přizpůsobit se životu ve skupině.
- Motivovat děti k radosti z objevování, ke stále novým aktivitám, aktivnímu odpočinku, pravidelnosti, řádu.
- Naučit děti pozorovat svět kolem sebe, budovat v nich vztah ke svému okolí, k přírodě. Naučit je ekologickému myšlení.
- Pěstovat v dětech péči o své zdraví, zdraví ostatních, bezpečnost při hře a sportování, zdravý životní styl.
- Snažit se naučit děti hodnotit situace vzniklé ve ŠD, škole i mimo ní, hodnotit svou práci i práci druhých.
- Pokračovat v dobře započaté spolupráci se školní psycholožkou a rodiči. Řešit výchovné problémy, ale nezapomínat na pochvalu za zlepšení a práci dětí.
- Prezentovat práci dětí a činnosti celé ŠD.
- Seznamovat děti s jejich právy, ale hovořit také o tom, jaké jsou jejich povinnosti.
- Propojovat vzájemně všechny součásti organizace, spolupracovat s MŠ Sluníčko a s MŠ Paraplíčko, přípravnými třídami, třídními kolektivy, školním klubem.

NEŠETRIT ÚSMĚVEM A POCHVALOU!

Formy a obsah vzdělávání

Pravidelná činnost ŠD

Spočívá v plnění zájmového vzdělávání dětí podle skladby zaměstnání a v plnění plánů zájmových útvarů ŠIKULOVÉ, VÝTVARNÁ VÝCHOVA, SPORTOVNÍ HRY, TULÁCI.

Změny ve skladbě zaměstnání jsou možné podle požadavků dětí, konkrétní situace, či časových možností.

Příležitostné akce ŠD

Vycházejí z celoročního plánu ŠD a je možné jejich plánování měnit podle důležitosti a možností.

Patří mezi ně např.: návštěvy výstav v Městské knihovně (práce dětí), výtvarníků v zámku Valdštejnů, Muzeum v Mostě apod., adventní týden a Velikonoce – tradice a zvyky; besídka, posezení, oslavy (příležitostně – Vánoce, pololetní vysvědčení, nebo konec školního roku); oslava Dne Země, Dne dětí apod.

Nabídka spontánních aktivit

Vychází z přání dětí, hlavně po příchodu z vyučování a oběda, po organizované činnosti ve ŠD i venku. Děti mají možnost vybrat si hru individuálně, či ve skupině podle nálady. Vychovatelka tuto činnost sleduje nebo částečně řídí.

Odpočinková činnost

Probíhá jak v budově ŠD, tak venku.

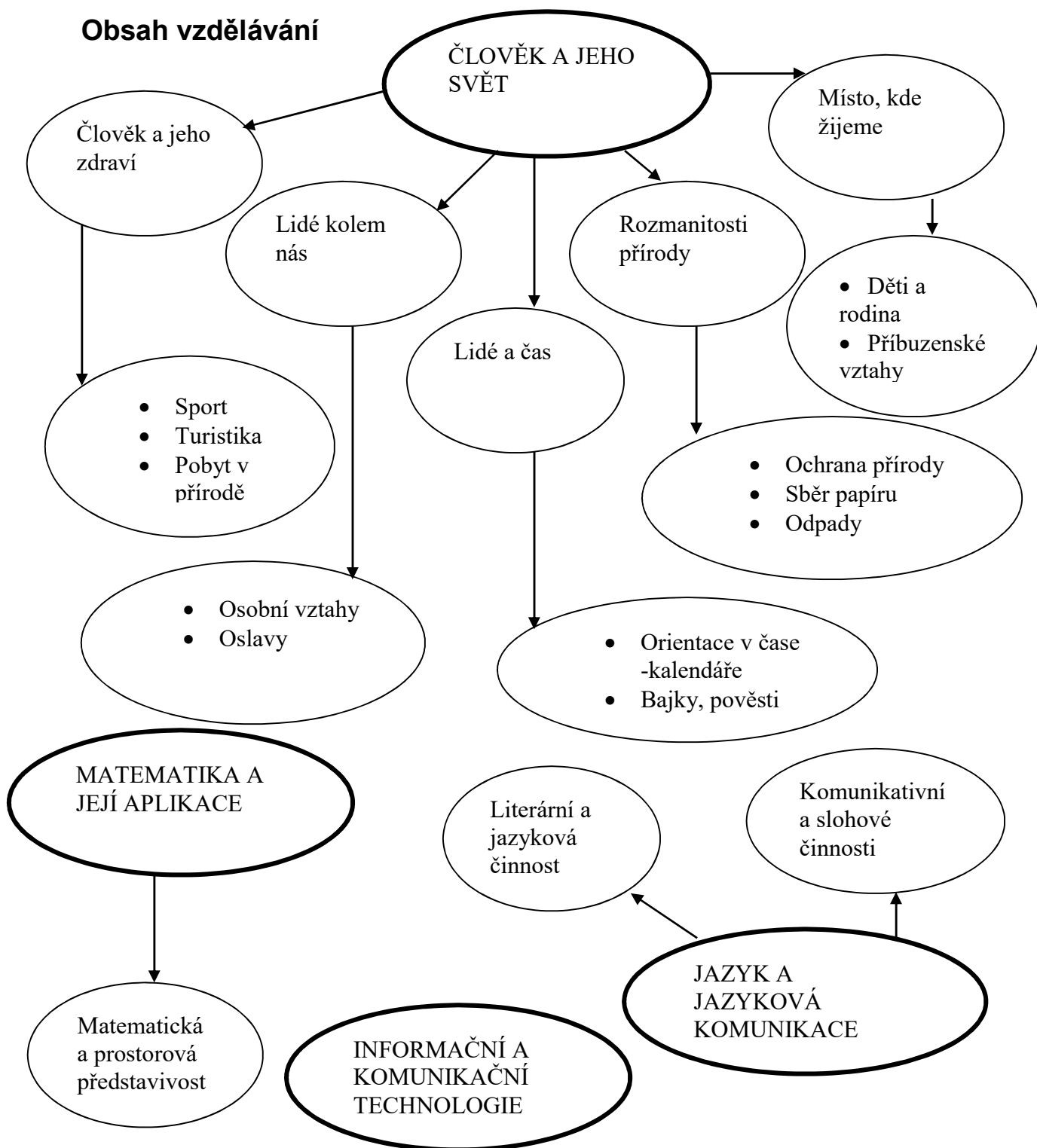
- odpočinek na koberci po příchodu ze školy formou volného výběru her
- klidné činnosti při ranní a koncové činnosti ŠD, po hlavním zaměstnání
- v relaxační místnosti a ve vymezeném prostoru na zahradě ŠD – pohybové chvílky
- relaxační vycházky do blízkého okolí (louka, les, zahrádkářská kolonie) spojené s pozorováním

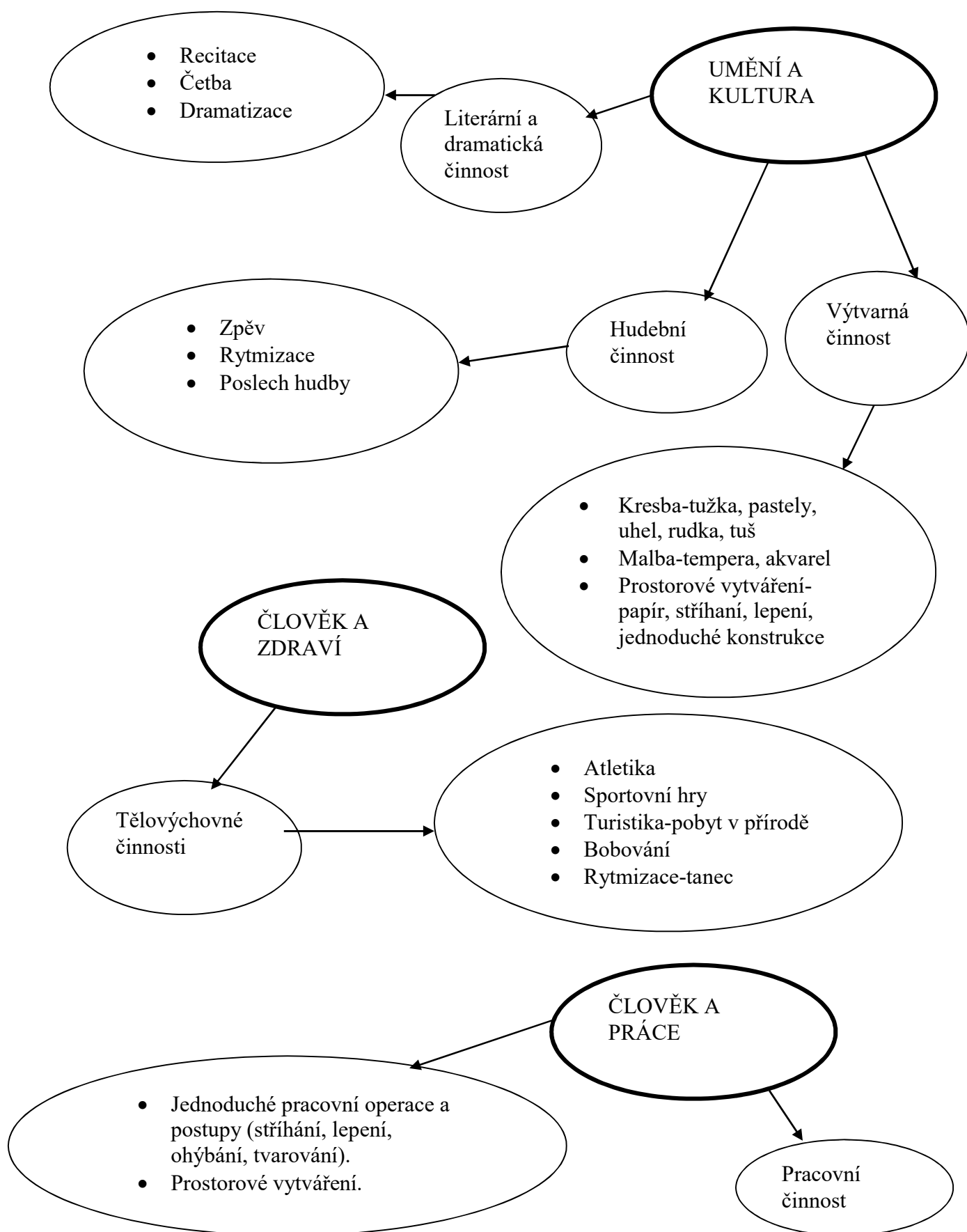
Příprava na vyučování

- známé i méně známé didaktické hry
- tradice, zvyky a pořekadla

- drobné stolní hry, při nichž si děti opakují nenásilnou formou učivo (Mikádo, Člověče nezlob se, Kvarteta)
- vycházky a výjezdy s cílem poznat okolí školy, města, kraje...
- hádanky, jazykolamy, říkadla – vztah k mateřskému jazyku
- literární výchova – práce s knihou, poslech čteného slova, vyprávění, dramatizované výstupy

Obsah vzdělávání

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- aktivně spolupracuje při činnosti
- nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení
- vyhledává podporu a radu v případě potřeby
- kriticky hodnotí své činnosti
- otevřeně diskutuje o své práci s kolektivem, jak by se mohli zdokonalit
- oceňuje vlastní pokrok

Kompetence k řešení problémů

- odhadne to, co by mohlo při práci způsobit problém
- vytváří a využívá vizuální řešení problémů
- samostatně i s pomocí vychovatelky systematicky ověřuje správnost řešení
- rozpozná a uvědomuje si chyby a vyřeší je

Kompetence komunikativní

- používá správné a výstižné výrazy, které souvisejí z daným tématem
- vyjadřuje se souvisle a kultivovaně
- když mluví před ostatními, pozoruje jejich reakce a jejich chování, a reaguje na ně
- naslouchá druhým, aniž by je přerušoval
- naslouchá druhým, když nerozumí, upozorní

Kompetence sociální a personální

- probere s ostatními zadaný úkol
- při obtížích hledá porozumění u spolužáků
- pod vedením vychovatele navrhuje, co by se příště mohlo dělat jinak
- neodmítá neprozkoumané nápady
- neposmívá se
- při potížích nesvaluje vinu na druhé
- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na příjemné atmosféře ve třídě, pokud nezvládne své chování, omluví se

Kompetence občanské, činnostní a pracovní

- naplňuje s pomocí vychovatele další činnost
- pro činnost vybere z nabídky nástroje, které nejlépe odpovídají pro daný úkol
- při práci udržuje pořádek a čistotu
- používá bezpečné postupy
- rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol

- prezentuje své práce a navrhuje případné opravy

Kompetence k naplnění volného času

- rozvíjí schopnost aktivního využívání volného času
- vybírá vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí volný čas
- rozvíjí své zájmy a záliby
- rozvíjí nadání
- umí říct „ne“ na nevhodné aktivity
- umí vhodně reagovat
- pracovní nasazení a stres dokáže kompenzovat vhodnými a kvalitními aktivitami

Kompetence pro Evropu

- být schopen pracovat v týmu
- řešit konflikty
- posuzovat a hodnotit
- brát na sebe zodpovědnost
- být flexibilní při rychlých změnách
- nalézat nová řešení
- organizovat svou vlastní práci

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

v oblasti personální:

- odbornost pedagogických pracovníků s ohledem na druh postižení či znevýhodnění účastníků
- dostatečné personální zajištění aktivit

v oblasti materiální:

- vybavenost ŠD speciálními didaktickými pomůckami
- zajištění případné zápůjčky potřebného materiálního vybavení

v oblasti organizační:

- vymezení formy či forem integrace
- spolupráce s rodiči či jinými zákonnými zástupci účastníka zájmového vzdělávání
- využití poradenské pomoci školy, spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, případně s diagnostickým ústavem, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte apod.

- spolupráce s organizacemi zaměřenými na podporu osob se zdravotním postižením či zdravotním nebo sociálním znevýhodněním

Rozvoj mimořádně nadaných žáků

- vhodné zájmové podmínky, vzdělávací aktivity pro tuto skupinu účastníků, tzn. aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahů a sociální a emocionální inteligence (zájmové kroužky, soutěže, výstavy a jiné prezentace)
- možnost a způsob zařazení účastníka do aktivit primárně určených vyšším věkovým skupinám
- odbornou připravenost pedagogických pracovníků

Materiální podmínky

- učíme děti k snadnému udržování pořádku a čistoty
- učíme děti šetřit materiálem určeným k práci a vážit si věcí ke hře, sportování
- herny ve ŠD jsou prostorné a zařízené vyhovujícím nábytkem

Personální podmínky

- Zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťují vychovatelky se středním vzděláním s maturitní zkouškou a odbornou kvalifikací stanovenou pro vychovatele zákonem o pedagogických pracovnících.
- Podle odborného a osobního zaměření vedou zájmovou vzdělávací činnost a zájmové útvary.
- Odborné a osobní zaměření je průběžně prohlubováno v kurzech a samostudiem.
- Společně tvoří Celoroční plán ŠD, společné celo-družinové akce, oslavy, připravují Plán výjezdů ŠD, zájmové vzdělávání dětí v zájmových útvarech
- ve své práci se vzájemně doplňují a spolupracují.
- snaží se o pestrý program zájmových činností, přičemž vychází z přání a potřeb dětí.
- Spolupracují s třídními učitelkami.
- Mají informace z rozšířeného vedení školy a pedagogických rad, pravidelně mívají schůzky Metodického sdružení.
- Vychovatelkám je umožněno vedením školy zúčastňovat se školení, případně i dalších vzdělávacích akcí

- Vychovatelky mají přístup k pedagogické a odborné literatuře a odborným časopisům

Ekonomické podmínky

- zájmové vzdělávání je poskytováno za úplatu
- na základě Vnitřní směrnice ke stanování úplaty za školské výchovné zařízení byla stanovena výše úplaty 50,- Kč za měsíc docházky, je to částka stanovená s přihlédnutím k sociálním a finančním problémům, které má většina rodin v Janově
- vzhledem ke změnám, které ve stavech žáků dvou oddělení naší ŠD celoročně probíhají, není částka, kterou získáme na materiálové, či zájmové vybavení ŠD nijak vysoká

Bezpečnost a ochrana zdraví

- ŠD je samostatná budova, děti sice nepřecházejí žádnou komunikaci, ale je potřeba dávat pozor na vozidla, která vjíždějí k MŠ nebo do dvora školy, přecházení probíhá pod dozorem vychovatelky
- ve škole mají děti svoji družinovou šatnu u hlavního vchodu školy, do školy přicházejí pod dohledem třídní učitelky, pouze starší žáci přicházejí z pavilonu D sami
- budova ŠD je jednopatrová, děti jsou poučeny o pohybu v budově průběžně během školního roku
- v přízemí i v patře je sociální zařízení pro chlapce a děvčata a pro vychovatelky
- pokud děti opouštějí místnost – hernu, musí svůj odchod oznámit vychovatelce
- odchod domů děti vždy oznamují vychovatelce
- rodiče mají možnost být s dětmi v šatně v době odchodu domů
- v každém patře je jedna dostupná lékárna
- pitný režim je zajištěn
- stravování zajištěno ve školní jídelně
- v případech výjezdů dětí na výlet, jsou děti i jejich rodiče včas informováni a děti poučeny o bezpečnosti